

सन २०१५-१६ करिता इको टुरीझम (राज्य)
योजनेतर्गत वनक्षेत्रातील पर्यटन स्थळांचा
विकास कामांचा नविन बाब प्रस्ताव (२४०६
२२९५)

- १) बालोद्यान मौजे - भोलावडे ता.भोर जि.पुणे
- २) मौजे बोपगाव (कानिफनाथ देवस्थान)
जि.पुणे
- ३) मौजे वाघ डोंगर (सासवड) ता.भोर जि.पुणे

महाराष्ट्र शासन
महसुल व वन विभाग
शासन निर्णय क्र.निसप्र-२०१५/प्र.क्र.१४२/फ-५
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक - २४ सप्टेंबर २०१५.

- वाचा -** १. अपर प्रधान मुख्य वन संरक्षक (अर्थसंकल्प नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपुर यांचे पत्र क्र. कक्ष -१/पी/यो/नबाप्र/प्र.क्र.३२(१५-१६)/६३९, दि.६.०७.२०१५.
२. मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.)पुणे यांचे पत्र क्र.कक्ष१/यो/प्र.क्र.२० (१५-१६)/कानिफनाथ/६१२ /२०१५-१६ दि.१४.०८.२०१५.
३. प्रधान मुख्य वन संरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य, नागपुर यांचे पत्र कक्ष -२२(६)/योजना / प्र.क्र.८४/२४८२/१५-१६ दि.२१.०९.२०१५
४. शासन परिपत्रक, वित्त विभाग क्र. अर्थसं-२०१५ /प्र.क्र.८५/अर्थसंकल्प-३ दि.१७ एप्रिल, २०१५.

प्रस्तावना -

अपर प्रधान मुख्य वन संरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास) महाराष्ट्र राज्य नागपुर यांनी संदर्भ क्र.१ च्या पत्रान्वये सन २०१५-१६ करिता इको टुरीझम (राज्य) योजनेतर्गत वनक्षेत्रातील पर्यटन स्थळांचा विकास योजनेअंतर्गत पुणे वनवृत्तातील १) बालोद्यान मौजे - भोलावडे ता.भोर जि.पुणे २) मौजे बोपगाव (कानिफनाथ देवस्थान) जि.पुणे ३) मौजे वाघ डोंगर (सासवड) ता.भोर जि.पुणे ही तीन पर्यटन स्थळे विकसित करण्याबाबतचा प्रस्ताव सादर केला आहे.

शासन निर्णय क्र. बैठक २०११/प्र.क्र.१७४/फ-५ दि.२४.१०.२०११ अन्वये प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) यांच्या अध्यक्षतेखाली गठित केलेल्या निसर्ग पर्यटन तज्ञ समितीच्या दिनांक १९.०९.२०१५ च्या बैठकीमध्ये सदरहू पर्यटन स्थळाच्या विकासासाठी सन २०१५-१६ करिता रु.१७०.९१ लक्ष निधी मंजूर करण्याची शिफारस करण्यात आली आहे. यामध्ये मौजे बोपगाव (कानिफनाथ देवस्थान) जि.पुणे या पर्यटन स्थळाकरीता रु.८३.८३ लक्ष इतका निधी मंजूर करण्याची शिफारस करण्यात आली आहे तथापि मुख्य वन संरक्षक, (प्रा) पुणे यांनी संदर्भ क्र.२, दि.१४.०८.२०१५ च्या पत्रान्वये सदरहू पर्यटन स्थळाचा विकास करण्यासाठी सुधारीत प्रस्ताव सादर केला असून यामध्ये रु.४१.७० लक्ष इतक्या रक्कमेची कामे प्रस्तावित केली आहेत.

राज्य योजना सन २०१५-१६ करिता इको टुरीझम (राज्य) योजनेतर्गत वनक्षेत्रातील पर्यटन स्थळांचा विकास योजनेअंतर्गत (२४०६-२२९५) या योजनेअंतर्गत रु. ३५७०.०० लक्ष इतका निधी अर्थसंकल्पित आहे. सदर निधीतुन या पर्यटन स्थळांचा विकास करण्यासाठी एकूण रु.१२१.७८ लक्ष निधी मंजूर करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

अपर प्रधान मुख्य वन संरक्षक (अर्थसंकल्प नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपुर यांनी प्रस्तावित केल्यानुसार प्रस्तावनेमध्ये नमूद केलेल्या तीन पर्यटन स्थळांचा विकास करण्यासाठी खालील केल्याप्रमाणे विकास कामांकरीता (एकूण रक्कम रु. १२१.७८ लक्ष) शासन मंजूरी प्रदान करण्यात येत आहे.

१. बालोद्यान मौजे भोलावडे ता.भोर जि.पुणे

(रक्कम लाखात)

अ.क्र.	कार्यान्वीत यंत्रणा	वन क्षेत्राचे नाव	कामाचा तपशिल	परिणाम	अंदाज पत्रकीय रक्कम
१	उप	मौजे	निसर्ग परिक्रमा पथ	६३० र.मी.	रु.४.९७
२	विभागीय	भोलावडे	सुशोभिकरण करणे	१	रु.२.९९
३	वन	ता.भोर	हिरवळ करणे	१	रु.२.९९
४	अधिकारी,	जि.पुणे	सुरक्षा चौकी	१	रु.१.१५
५	भोर		बालोद्यान चेनलिक कुंपण करणे	४५७ र.मी.	रु.१५.०९
६			कचरा कुंडी खरेदी करणे	१०	रु.१.००
७			बालोद्यान खेळणी ,प्राण्यांचे मॉडेल बसविणे	--	रु.१०.८१
८			सिंचन व्यवस्था करणे	१	रु.१.५०
९			बाकडी खरेदी करणे	१०	रु.१.५०
१०			सौर दिवे युनिट बसविणे	१	रु.३.००
११			एकूण		रु.४५.००

२. मौजे बोपगाव, (कानिफनाथ देवस्थान) ता.पुरंदर जि.पुणे

(रक्कम लाखात)

अ.क्र.	कार्यान्वीत यंत्रणा	वन क्षेत्राचे नाव	कामाचा तपशिल	परिणाम	अंदाज पत्रकीय रक्कम
१	मुख्य वनसंरक्षक, पुणे	मौजे बोपगाव, (कानिफनाथ देवस्थान) ता.पुरंदर जि.पुणे	निरीक्षण परिक्रमा पथ तयार करणे	१०३ मी.	रु. ४.९९
२			पाणवटे तयार करणे	५	रु.२.४९
३			झाडांना ओटे बांधणे	६	रु.३.३०
४			भाविकांसाठी पिण्याच्या पाण्याची सोई - सुविधा तयार करणे	२	रु.०.८२
५			पाण्याची टाकी बांधणे	१	रु.१.९४

६			वनक्षेत्र चेनलिंग कुंपण तयार करणे	१५६ मी.	रु.५.००
७			बालोद्यान कुंपण तयार करणे	११४ मी.	रु.३.६६
८			बालोद्यान तयार करणे (जागा तयार करणे, खेळणी खरेदी करणे व बसविणे)	१५.००	रु.१५.००
९			भाविकांसाठी बाकडी खरेदी करणे	२५	रु.२.५०
१०			सौर दिवे खरेदी करणे	१०	रु.२.००
११			एकूण		रु.४१.७०

३. मौजे वाघ - डोंगर (सासवड) ता.पुरंदर जि.पुणे

अ.क्र.	कार्यान्वीत यंत्रणा	वन क्षेत्राचे नाव	कामाचा तपशिल	परिणाम	अंदाज पत्रकीय रक्कम
१	मुख्य वन संरक्षक (प्रा) पुणे	मौजे वाघ - डोंगर (सासवड) ता.पुरंदर जि.पुणे	पेव्हिंग ब्लॉक रस्ता - मारुती ते पिराचा रस्ता	९० मी.	रु. ४.६६
२			रस्त्यांच्याकडेने रेलिंग बसविणे	६० मी.	रु.४.९६
३			नळकोडाळे तयार करणे	२	रु.०.८१
४			वन्यप्राणी पाणवटे	५	रु.२.४७
५			निसर्ग परिक्रमा पथ	३०० मी.	रु.१.१८
६			बालोद्यान विकसित करणे	--	रु.२.५०
७			सुशोभिकरण - ठिबक सिंचन व्यवस्था करणे		रु.२.००
८			माहिती फलक व कचराकुंडी	१०	रु.२.००
९			बाकडी खरेदी करणे	२०	रु.२.००
१०			पॅगोडा तयार करणे	२	रु.१५.००
११			महिला व पुरुष पर्यटकांसाठी फायबरचे शौचालय खरेदी करणे	१ युनिट	रु.२.५०
१२			बालोद्यान सुशोभिकरण - माहिती फलक	लहान - मोठे ५०	रु.२.००
१३			एकूण		रु.४२.०८

वरील सर्व पर्यटन स्थळांचा विकास करण्यासाठी एकुण रु.१२१.७८ लक्ष (रु. एक कोटी ऐवीस लाख अठ्याहत्तर हजार फक्त) इतक्या रक्कमेस खालील प्रमाणे उद्दिष्ट निहाय खर्च करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

(रक्कम लाखात)

अ.क्र.	पर्यटन स्थळाचे नाव	उद्दिष्ट निहाय अनुदान			एकुण
		०२-मजुरी	२१-पुरवठा व सामग्री	५०-इतर खर्च	
१	मौजे बोपगाव, (कानिफनाथ देवस्थान) ता.पुरंदर	रु.२०.८५	रु.१०.४३	रु.१०.४२	रु.४१.७०
२	बालोद्यान मौजे भोलावडे ता.भोर	रु.२२.५०	रु.११.२५	रु.११.२५	रु.४५.००
३	मौजे वाघ - डोंगर (सासवड) ता.पुरंदर जि.पुणे	रु.२१.०४	रु.१०.५२	रु.१०.५२	रु.४२.०८
४	एकुण	रु.६४.३९	रु.३२.२०	रु.३२.१९	रु.१२१.७८

१. उपरोक्त खर्च विहित कार्यपद्धतीनुसार तसेच अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीवर उपलब्ध मासिक निधी प्रवाहानुसार खर्च करण्यात यावा. तसेच सदरहू विकासाची कामे सन २०१५ -१६ या आर्थिक वर्षात पूर्ण करण्यात यावीत. सदरहू रक्कम खर्ची पडल्यानंतर त्याचे उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे.

२. प्रस्तावित कामातील पॅगोडा बांधणे, कर्मचाऱ्यांचे निवासस्थान , पर्यटकांना बसण्यासाठी बाक इ. कामांमध्ये लोखंडी सहित्या ऐवजी निसर्गपूरक असलेले साहित्य (उदा.बांबू इ.) चा जास्तीत जास्त वापर करावा व त्या अनुषंगिकच निधी खर्ची पडेल याची दक्षता घ्यावी.

३. प्रस्तावित सर्व कामांना सक्षम प्राधिकारी यांची तांत्रिक व प्रशासकीय मंजूरी आहे याची खात्री करूनच कामे करावीत. तसेच सदरहू कामे करताना वन (संवर्धन) कायदा १९८०, भारतीय वन अधिनियम १९२७ च्या तरतूदींचा भंग होणार नाही याची सुद्धा दक्षता घ्यावी.

४. सदरहू निधी सन २०१५-१६ साठी मागणी क्र.सी- ०७-२४०६ वनीकरण व वन्यजीवन,पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना (०२)(०६) इको टुरिझम (राज्य) (२४०६ -२२९५) या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा. यामध्ये कोणतीही वित्तीय अनियमितता होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.

सदरहू शासन निर्णय शासन परिपत्रक, वित्त विभाग क्र. अर्थसं-२०१५ /प्र.क्र.८५/अर्थसंकल्प-३ दि.१७ एप्रिल, २०१५ अन्वये प्रशासकीय विभागांना प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०९२४१२१९२०८४१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात आला आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अनिल धस)
कक्ष अधिकारी
महसूल व वन विभाग

प्रति,

- १) प्रधान मुख्य वन संरक्षक (वन बल प्रमुख) महाराष्ट्र राज्य, नागपुर
- २) प्रधान मुख्य वन संरक्षक (वन्यजीव) महाराष्ट्र राज्य नागपुर
- ३) अपर प्रधान मुख्य वन संरक्षक (अर्थसंकल्प नियोजन व विकास) महाराष्ट्र राज्य, नागपुर
- ४) मुख्य वन संरक्षक (प्रादेशिक) पुणे
- ५) महालेखापाल, १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता)/ (लेखा परिक्षण) मुंबई / नागपुर
- ६) जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे.
- ७) कक्ष अधिकारी (व्यय-१०)(विनियम) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ८) ब-१/फ-१/फ-२ कार्यासन, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई / निवड नस्ती (फ-५)